

ناتو می‌گری برای دانشجویان جلد سوم (سرگردن)

ریچارد ال، دریک، وین وگل، آدام میچل

دکتر غلامرضا حسن زاده، دکتر محمد اکبری

دکتر ایرج راگردی کاشانی، دکتر سید بهنام الدین

جامعی، دکتر فرید ابوالحسنی، دکتر عظیم

ہدایت پور، دکن فریدین عمیدی، دکن رستم قربانی،

دکتر علیرضا ابراهیمزاده، دکتر سیروس جلیلی

انتشارات ابن سینا

فاطمه نه بدی

هو من فو لا دقلم

افشا

نفسه

و شکر

اہل، آبان

٣٠٠٠ جلد

150-V9-A

9VA-9FY-VIO.-VF-2

۳۰۰۰ تومان

100

مرکز بخش

تلفون: ۶۶۴۱۸۳۱۹، فکس: ۶۶۴۱۸۳۰۹

مدیر بخش افشار ۰۹۱۲۴۳۶۱۲۰۶

نمایندگی‌های فروش

مشهد: انتشارات مجد دانش تلفن:

شیراز: کتابفروشی جمالی تلفن:

کرمانشاه: جهان کتاب

شاهرود: کتابسرای معین تلفن:

باسوج: خانه کتاب
تلفن:

بندر عباس: کتابفروشی مروش تلفن:

تبریز: کتابفروشی شیرنگ

ارومیه: شاهد و ایثارگران تلفن:

اصفهان: مانی
تلفن:

اصفہان: کتابفروشی کیا تلفن:

• V61-2245294

• F11-22419.1

• FFI-222.034

• 311-86834.0

• 311-6699112

مقدمه:

سپاس بیکران خداوندی که انسان را با تمام زیباییهایش آفرید. خلقت انسان یکی از شگفتی های وصف ناپذیر جهان هستی است. با گسترش روز افزون علوم، انسان امروز در اقیانوسی از مجهولات در خصوص بدن خویش غوطه ور است. هرچه علم انسان بیشتر می شود، شگفتی های بدن انسان نیز افزایش می یابد و نکات جدید تر و مهم تری از سلامت و بیماری برای انسان ها آشکار می شود.

انسان ژرف اندیش با شناخت بدن خود به سوی معبود حقیقی کشیده می شود و به خلقت بی بدیل خویش مفتخر می گردد.

شناخت بدن انسان راهی برای خداشناسی است و دانشجویان عزیز با مطالعه ساختار بدن انسان به طور یقین بر خالق یکتای عالم هستی سجده خواهند نمود. امید است همکاران گرامی و دانشجویان عزیز راهنمایی خود را از ما دریغ نفرمایند

دکتر غلامرضا حسن زاده
استاد و مدیرگروه آناتومی
دانشگاه علوم پزشکی تهران
تابستان ۱۳۹۳

۱۰۴	اسکالپ	۱۶	مرور منطقی
۱۰۹	اوربیت	۱۶	توصیف عمومی
۱۵۵	حفره‌های تمپورال و اینفراتمپورال	۱۹	عملکردها
۱۷۵	حفره پتریگویالاتین	۲۰	اجزا
۱۸۴	گردن	۲۴	ارتباط با نواحی دیگر
۲۲۵	حلق	۲۴	نکات مهم
۲۳۶	حنجره	۳۱	آناتومی ناحیه‌ای
۲۵۳	حفره‌های بینی	۳۱	جمع‌جمه
۲۷۱	حفره دهان	۴۱	حفره جمع‌جمه
۳۰۵	آناتومی سطحی	۵۱	منبرها
۳۱۴	موارد بالینی	۵۸	مغز و خورسانی به آن
۳۲۲	نمایه	۷۴	اعصاب مغزی
		۸۶	صورت

سومین ویرایش کتاب آناتومی گری برای دانشجویان، مبتنی است بر مطالب گذشته و نگاه به آینده.

این کتاب اهداف ویرایش‌های اول و دوم را حفظ کرده و هم‌زمان با سهیم کردن نظرات خوانندگان، خود را با محیط آموزشی در حال تحول منطبق نموده است.

یکی از مهم‌ترین کانون‌های توجه ما در آماده‌سازی ویرایش سوم، محتویات بالینی بوده است. منطق ما این بوده که یادگیری مطالب پایه در بستری از مطالب بالینی، نه تنها در آموزش پزشکی، بلکه در آموزش علوم آناتومی، اهمیت فراوانی دارد. ما به دو طریق با مطالب بالینی سروکار داشته‌ایم. اولاً ما بخش‌های «در کلینیک»، مطالب بالینی در متن کتاب، موارد بالینی در انتهای فصول، و در قسمت آناتومی سطحی را بازنگری و به روز کرده‌ایم. ثانیاً ما مطالب بالینی جدیدی را افزوده‌ایم تا خواننده، مثال‌های مرتبط با اطلاعات آناتومیک را با شرایط بالینی به روز نماید.

علاوه بر به روز کردن و بازنگری مطالب بالینی، بخش مربوط به اعصاب مغزی، کاملاً توسعه یافته است. درک این اجزاء مهم دستگاه عصبی برای دانشجویان در هر سطحی ضروری است. به منظور تسهیل در یادگیری، یک شکل جدید شامل خلاصه‌ای از محل، عملکرد، و توزیع هر عصب مغزی، به همراه یک شکل جدید شامل خلاصه‌ای از نحوه ورود و خروج ساختارهای مهم (از جمله اعصاب مغزی) به حفره جمجمه، اضافه شده است. هم‌چنین یک شکل جدید نشانگر اهمیت بالینی ساختارهای عروقی در داخل و پیرامون حفره جمجمه افزوده شده است.

جنبه جدید دیگر در این ویرایش، به مرور مطالب مربوط می‌شود. در حالی که کمک‌های مطالعاتی مفید در قسمت مشاوره دانشجوی به‌عنوان یک منبع بر خط (online resource) در دسترس هستند، در این ویرایش، مرور مناسب مطالب هر فصل در آغاز آن فصل ذکر شده است. این اطلاعات مشتملند بر آناتومی بر خط و دوره رویان‌شناسی، موارد بالینی، سؤالات خود ارزیابی، و نکات دیگر.

ما معتقدیم که ویرایش سوم، کیفیت بسیار بهتری نسبت به ویرایش دوم دارد و امیدواریم که این کتاب هم‌چنان یک منبع آموزشی با ارزش برای دانشجویان باشد.

درباره این کتاب

ایده اصلی

در دو دهه اخیر، تغییرات شگرفی در زمینه نحوه آموزش آناتومی انسان به دانشجویان پزشکی و دندانپزشکی ایجاد و برنامه‌های درسی منسجم‌تر و متکی بر سیستم‌ها شده‌اند. به علاوه، دستورالعمل‌ها بر استفاده از فعالیت‌های گروهی کوچک با هدف افزودن قدرت یادگیری و کسب مهارت‌های دانش افزایی در طول عمر متمرکز شده‌اند، انفجار اطلاعات در هر رشته‌ای، انگیزه‌ای است برای تغییر در نظام‌های آموزشی. به گونه‌ای که دانشجو بدون افزایش ساعات مطالعه، بتواند مطالب بیشتری بیاموزد. با توجه به این تغییرات، ما معتقدیم زمان آن فرا رسیده که یک متن جدید نوشته شود تا دانشجویان آناتومی را با توجه به تغییرات متعدد در برنامه‌های درسی و محدودیت‌های زمانی بیاموزند.

با در نظر گرفتن رویکردها و قالب‌های مختلف، ما نهایتاً در پاییز سال ۲۰۰۱ تصمیم گرفتیم یک رویکرد ناحیه‌ای به آناتومی داشته باشیم و در هر فصل کتاب، به چهار موضوع پردازیم. ما از ابتدا تصمیم گرفتیم هنی را بنویسیم که به آسانی قابل مطالعه برای تمام دانشجویان و راهنمایی برای کتاب Gray's Anatomy باشد که یک کتاب تخصصی‌تر به حساب می‌آید. ما در ابتدا متن اصلی کتاب را نوشتم و متعاقباً کارهای هنری و تصاویر را به منظور تکمیل متن به آن افزودیم. پس از نگارش متن اولیه، آن را برای کسب نظرها به بورد بین‌المللی آناتومیست‌ها، استادان و دانشجویان آناتومی ارائه دادیم. سپس نظرهای این افراد را در آماده‌سازی کتاب نهایی، به دقت اعمال کردیم.

این کتاب تمام مطالب آناتومی را پوشش نمی‌دهد، ولی آناتومی را به حد کافی برای درک مفاهیم ساختاری و عملکردی به دانشجویان ارائه می‌کند. کتاب Gray's anatomy به عنوان مرجع اصلی (هم در تهیه متن و هم در ارائه شکل‌ها) مدنظر بوده و به دانشجویان برای اطلاع از جزئیات بیشتر توصیه می‌گردد.

کتاب

«آناتومی گری برای دانشجویان» کتابی مبتنی بر اصول بالینی برای فراگیری آناتومی انسان می‌باشد. کتاب برای دانشجویان در رشته‌های مختلف (نظیر پزشکی، دندانپزشکی، دست‌ورزی، و فیزیوتراپی) طراحی شده است. دانشجویانی که با روش‌های سنتی سیستمیک، ترکیب دو روش سنتی و سیستمیک، و یادگیری مبتنی بر حل مسئله تحصیل می‌کنند، به ویژه دانشجویانی که با محدودیت دروس ثنوری و عملی آناتومی مواجه هستند، از مطالعه این کتاب بهره خواهند برد.

سازمان دهی

«آناتومی گری برای دانشجویان» با استفاده از یک رویکرد ناحیه‌ای و با توجه به پیچیدگی‌های بدن، به شرح آناتومی قسمت‌های مختلف می‌پردازد. هر فصل کتاب را به عنوان یک مبحث

آموزشی مستقل می‌توان مطالعه نمود و تغییر در توالی فصول، بر کیفیت یادگیری اثر نخواهد گذاشت. توالی پیشنهادی ما عبارت است از پشت، قفسه سینه، شکم، لگن و پرینه، اندام تحتانی، اندام فوقانی، و سروگردن.

ما با فصل "بدن" آغاز می‌کنیم که مروری است بر آناتومی ماکروسکوپی و مقدمه‌ای بر روش‌های تصویربرداری و دستگاه‌های اصلی بدن. بعد با پشت ادامه خواهیم داد، زیرا این اغلب نخستین منطقه‌ای است که دانشجویان تشریح می‌کنند. سپس به قفسه سینه می‌پردازیم، زیرا موقعیت مرکزی و محتویات مهمی (شامل قلب، عروق بزرگ، و ریه‌ها) دارد. به علاوه، این آغاز بحث راجع به حفرات بدن است. بعد در یک توالی منطقی به سراغ شکم و لگن و پرینه خواهیم رفت. پس از آن در جهت رو به پایین به اندام تحتانی و اندام فوقانی می‌پردازیم. آخرین منطقه مورد بحث، سروگردن است. این منطقه حاوی بخشی از دشوارترین آناتومی در بدن است. با توجه به توضیحات مفصل در مورد سایر بخش‌های بدن، دانشجوی فرصتی خواهد داشت تا یک پایه قوی برای درک این منطقه پیچیده بسازد.

محتویات

هر فصل از آناتومی ناحیه‌ای شامل چهار بخش متوالی است: مرور منطقی، آناتومی ناحیه‌ای، آناتومی سطحی، و موارد بالینی.

مرور منطقی، اساسی را برای بخش‌های بعدی ارائه می‌دهد. دانشجویی که فقط به سطح پایه‌ای از اطلاعات نیاز دارد یا در پی مطالعه آناتومی ناحیه‌ای، قصد خواندن خلاصه‌ای از مطالب را داشته باشد، می‌تواند این بخش را مستقل از بقیه متن بخواند.

بخش آناتومی ناحیه‌ای، جزئیات بیشتری از آناتومی را به همراه مقادیر قابل توجهی از مطالب بالینی مرتبط ارائه می‌دهد. این یک بحث تام و کامل نیست، بلکه اطلاعات را تا حدی ارائه می‌دهد که برای درک سازماندهی ناحیه توسط دانشجوی ضروری به نظر می‌رسد. در سرتاسر این بخش، دو سطح از مطالب بالینی ارائه شده‌اند. نخست مطالب بالینی که با پس‌زمینه سبز ارائه شده‌اند و کاملاً با متن آناتومی اصلی در ارتباط هستند. این قسمت، مبحث آناتومی را مستقیماً با یک کاربرد بالینی مرتبط می‌سازد، بدون این که جنبه آموزشی متن را برای دانشجوی بین‌بردد، دومین قسمت، "در کلینیک" است که نحوه به کارگیری دانش آناتومی را برای تسهیل در حل مسائل بالینی ارائه می‌دهد.

آناتومی سطحی بخشی است که به دانشجوی در مشاهده رابطه بین ساختارهای آناتومیک و شاخص‌های سطحی بدن کمک می‌کند. به علاوه، این بخش کاربرد بالینی اطلاعات آناتومیک را به دانشجوی می‌آموزد و مشاهده را با ارزیابی عملکرد ترکیب می‌کند، همان موضوعی که در جریان هر نوع معاینه بالینی روی می‌دهد.

بخش انتهایی هر فصل مربوط به موارد بالینی است. این موارد سومین سطح از مطالب بالینی در این کتاب هستند. در این موارد، پس از شرح مسئله بالینی، یک فرآیند گام‌به‌گام سؤالات و پاسخ‌ها، خواننده را به حل مورد رهنمون می‌شود. توجه به این موارد در انتهای هر

فصل، فرصتی در اختیار دانشجوی می‌گذارد تا مطالب آناتومی را در حل یک مسأله بالینی به کار گیرد.

شکل‌ها جزء همیشگی هر کتاب آناتومی به حساب می‌آیند. آنها به خواننده متن، یک تصویر دیداری ارائه می‌دهند و نماهایی در اختیار وی می‌گذارند که به درک و فهم آناتومی کمک می‌کنند. کارهای هنری انجام گرفته در این کتاب، تمام اهداف فوق را محقق می‌کنند. شکل‌ها در این کتاب، اصلی و گویا و از بسیاری جنبه‌ها منحصر به فرد هستند. آنها به گونه‌ای طراحی شده‌اند که با متن اشباع کافی داشته باشند، آناتومی را از طرق جدید بیاموزند، یادگیری موضوعات دشوار را برای دانشجو تسهیل نمایند، و چارچوبی منطقی را برای ارتقاء درک مطالب فراهم کنند. برای اطمینان از این که شکل‌های این کتاب در کنار یکدیگر عمل می‌کنند و دانشجو قادر است مطالب را از شکلی به شکل دیگر به درستی منتقل نماید و ارجاع دهد، ما از رنگ‌های استاندارد در سرتاسر کتاب استفاده کرده‌ایم، به جز در مواردی که غیر از آن را ضروری دانسته‌ایم.

در طراحی کلی هر صفحه از این کتاب، به محل و اندازه کار هنری توجه ویژه‌ای شده است. تصاویر بالینی نیز در درک آناتومی بسیار مهم هستند و به طور گسترده در طول این کتاب مورد استفاده قرار گرفته‌اند. ارائه نمونه‌هایی از تصاویر با کیفیت بالای رادیوگرافی، CT، MRI، PET و اولتراسوند، توان دانشجو را در مشاهده آناتومی و درک مطالب ارتقا می‌دهد.

آنچه در این کتاب نمی‌یابید

کتاب «آناتومی گری برای دانشجویان» بر آناتومی ماکروسکوپی تمرکز دارد. هر چند برنامه‌های درسی در بسیاری از کشورها به صورت ترکیبی از آناتومی، فیزیولوژی، بافت‌شناسی، و جنین‌شناسی ارائه می‌شوند، ما در این کتاب فقط بر آناتومی و کاربرد آن در مسایل بالینی تمرکز داشته‌ایم. به جز در مواردی که برحسب نیاز و برای درک بهتر آناتومی به مراجع جنین‌شناسی اشاره کرده‌ایم، مطالب مربوط به سایر دروس عرضه نشده‌اند.

واژه‌شناسی

در هر کتاب یا اطلس آناتومی، واژه‌شناسی موضوع بسیار مهمی به حساب می‌آید. در سال ۱۹۸۹، انجمن ملی واژه‌شناسی آناتومی (FCAT) تأسیس شد و مسئولیت ارائه واژه‌شناسی رسمی علوم آناتومی را بر عهده گرفت. این انجمن با کمک ۵۶ عضو فدراسیون بین‌المللی آناتومیست‌ها (IFAA)، کتاب واژه‌های آناتومی را در سال ۲۰۱۱ منتشر کرد. ما در نگارش کتاب پیش روی شما از این فهرست بهره گرفته‌ایم. سایر واژه‌شناسی‌ها ناصحیح نیستند، اما ما تلاش داشته‌ایم از یک فهرست کاملاً مورد قبول و بین‌المللی به عنوان منطقی‌ترین رویکرد استفاده کنیم.

هر چند ما حتی المقدور از واژه‌های آناتومیک برای توصیف جهات بهره گرفته‌ایم، گاه از واژه‌هایی نظیر "behind" یا "in front of" برای خوانا تر کردن متن استفاده نموده‌ایم.

کاربرد قیدها در آناتومی

در جریان نگارش این کتاب، ما بحث‌های مفصلی در رابطه با شفاف‌ترین شیوه توصیف روابط آناتومیک، ضمن حفظ خوانایی متن داشتیم. یکی از موضوعات، استفاده صحیح از قیود "Ly" برای کلماتی هم‌چون anterior و posterior بود. ما به نتایج زیر رسیدیم:

از قیود Ly (نظیر anteriorly و posteriorly) برای تفهیم یک عمل یا جهت استفاده می‌کنیم. به‌عنوان مثال، "نای در جهت پایین (inferiorly) به طرف قفسه‌سینه می‌رود."

از قیود ضمنی (نظیر anterior و posterior) برای دلالت بر یک موقعیت ثابت استفاده می‌کنیم. به‌عنوان مثال، "نای در جلو (anterior) مری قرار دارد."

به‌علاوه، هر دو مورد فوق ممکن است در یک عبارت واحد به کار روند. به‌عنوان مثال، "نای در جلو (anterior) مری به طرف پایین (inferiorly) به داخل قفسه‌سینه می‌رود."

ما مؤلفین کتاب امیدواریم شما دانشجویان بهره‌کافی را از مطالعه این کتاب ببرید.

ریچارد دریک

وین وگل

آدام میچل